

Objekt

Vargsundsådran/damm- och slusskonstruktion
Finström-Hammarland

Beslut

Med stöd av 30 § landskapslag (2008:124) om miljöskydd nedan miljöskyddslagen, ålägger ÅMHM verksamhetsutövaren att vid vite vidta nedan angivna åtgärder senast den 30.6.2015.

1. Mäta vattendjupet i det rasterade röda området mellan dammen/slussen och utloppsdiket Ådran enligt bifogad karta. Vattendjupet ska mätas med jämna intervall i syfte att klargöra framkomligheten för mindre båtar. På basis av mätresultaten ska verksamhetsutövaren utvärdera om slussen, sedan den togs i bruk år 1998, menligt har påverkat vattendjupet i området med avseende på småbåtstrafik. Resultat från mätningarna och utvärderingen av slussens eventuella påverkan av vattenområdet ska inlämnas till ÅMHM.
2. Till ÅMHM inkomma med förslag på hur man ämnar säkerställa att alla nivåregleringar av Vargsundet i framtiden finns nedtecknade i driftjournalen som enligt miljötillståndet (MPN-98-19) ska redovisas till ÅMHM.
3. Inkomma med förslag på en kontrollfunktion för fiskluckorna som säkerställer att de verkligen öppnas och stängs enligt angivna intervall (fyra slussningar per dygn kl. 01.00-05.00 under perioden 1 april till 30 juni). Kontrollfunktionen ska vid behov, med tidsangivelse (datum + klockslag), kunna bekräfta alla öppningar och stängningar av fiskluckorna som skett.

Om åtgärderna inte är utförda inom den utsatta tiden fastställs ett vitesbelopp om 500 € för vardera åtgärdsskyldigheten samt vid fortsatt försummelse ett löpande vitesbelopp om 500 € per månad för vardera åtgärden som inte vidtagits under återstående delen av år 2015.

Motivering

Vid inspektion av damm- och slusskonstruktionen den 26.6.2014 kunde inte de klagomålsrelaterade frågor som fanns beskrivna kontrolleras och följas upp till alla delar. Verksamhetsutövaren inkom 20.8.2014 med årsredovisning för åren 2007-2013 samt redovisning över hur fiskluckor, sluss och avtappning ska utföras enligt fastställda rutiner.

Enligt inkommet klagomål har vattendjupet i delar av vattenområdet mellan dammen/slussen och utgående diket till Bodafjärden minskat i sådan omfattning att det börjar bli problem att ta sig fram med båt. I klagomålet utpekade de många och stora avtappningar som skett via damm-/slusskonstruktionen som en bidragande orsak. I årsrapporten 2014, från verksamhetsutövaren, framkommer att de släpper ut relativt stora mängder vatten på kort tid. Bland annat en sänkning (4.4.2014) på 15 cm på 5 timmar vilket betyder ca 155 000 m³ eller 8,6 kubik i sekunden. Då vattenhastigheten avtar börjar sediment i suspension att falla till botten och bilda formationer av sediment. Upprepade sänkningar där stora volymer vatten leds ut genom slussen/dammen kommer med tiden att påverka vattenområdet. Därför ska verksamhetsutövaren mäta vattendjupet i nämnda område och om vattendjupet har påverkats så att båttrafiken inte längre kan fortgå behöver relevanta åtgärder vidtas för att förbättra framkomligheten i enlighet med 4§ miljöskyddslagen och 4 kap. 1§ vattenlag (1996:61) för landskapet Åland.

Ett tydligt exempel på bristande kontroll gällande avtappning/sänkning i Vargsundet sker mellan den 30.4.2014 då vattennivån sjunker från + 20 cm till 0 cm den 7.5.2014 vilket inte kan bero på avdunstning. De vattennivåer som uppges i klagomålet och årsrapporten stämmer väl överens både i detta enskilda fall men även för övrigt. I årsrapporten framgår inte att någon öppning utförts under perioden 30.4–7.5.2014 för att sänka vattennivån. Enligt motiveringen till villkor 4 och 5 i miljötillståndet ska vattennivån i Vargsundet hållas högre under våren för att möjliggöra fiskvandring. Verksamhetsutövaren är ansvarig att miljötillståndet följs men kan inte garantera detta om sänkningar/avtappningar kan utföras av tredje part. Det är därför viktigt att säkerställa att obehöriga inte kan utföra sänkningar utan verksamhetsutövarens kännedom.

I redovisningen från verksamhetsutövaren framkommer generella tekniska rutiner för hur slussen ska hanteras. Dessutom påpekas även att en del tekniska problem förekommit med bland annat fiskluckorna genom åren. Vidare kan konstateras att nästan samtliga avtappningar sker manuellt trots att det finns en automatik som kunde reglera nivåerna. I verksamhetsutövarens svar på inspektionsprotokollet framkommer det att man inte med säkerhet känner till om fiskluckorna verkligen fungerar annat än att de sett fisk i slussen och att det finns ett visst slitage på fiskluckorna.

Med hänvisning till svaret från verksamhetsutövaren är det viktigt att en ordentlig genomgång av fiskluckornas funktionalitet med fokus på möjligheterna att kunna kontrollera och följa upp om luckorna verkligen öppnas och stängs enligt de angivna intervallen utförs.

Detta beslut om vite tas med stöd av 30 § miljöskyddslagen samt 9 § viteslagen (FFS 1990/1113), antagen på Åland genom landskapslag (2008:10) om tillämpning i landskapet Åland av viteslagen.

Bakgrund

Den 24.6.2014 inkom ett klagomål rörande regleringen av dammen/slussen samt fiskvandringen.

Den 26.6.2014 förrättades inspektion på plats vid slussen till Vargsundet.

Den 20.8.2014 inkom trafikbyrån med genmäle på inspektionsprotokollet.

Trafikbyrån inkom med förslag till revidering av miljötillståndet den 22.12.2014.

Avgift

Enligt 4 § 4 punkten Ålands landskapsregerings beslut (2014:11) om taxa för ÅMHH tas en avgift ut för kostnader för föreläggande och förbud. Avgiften tas ut enligt avgiften för övrig tillsyn i tabell i avgiftstabell 4 och är 50 €/h. Kostnaden för detta är högst den summa som motsvarar årsavgiften för respektive verksamhet. Tilläggsavgiften faktureras när ärendet är uppföljt och avslutat.

Besvär

Besväransvisning bifogas.

Beslutet justeras omedelbart.

För Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet

Mia Westman
T. f. myndighetschef
Beslutande

Magnus Eriksson
Miljöskyddsinspektör
Föredragande

Bilagor

1. Besväransvisning
2. Karta över undersökningsområde